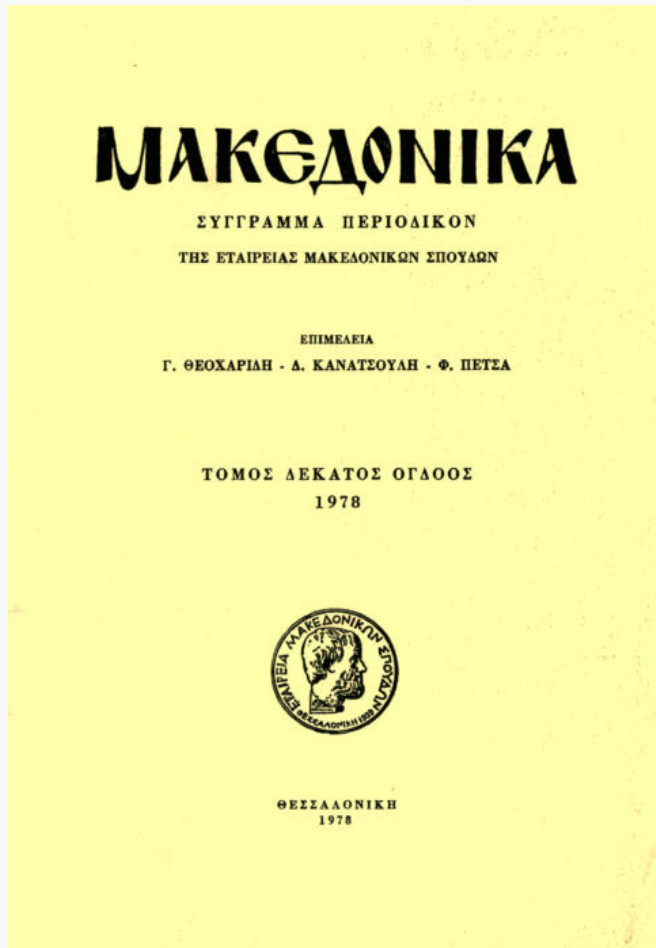

Μακεδονικά

Τόμ. 18, Αρ. 1 (1978)

Συμπληρωματικά στοιχεία για το Συνόδη και την Αιμιλία Παπαδημητρίου

Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

doi: [10.12681/makedonika.501](https://doi.org/10.12681/makedonika.501)

Copyright © 2015, Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπουλίδης Κ. Κ. (1978). Συμπληρωματικά στοιχεία για το Συνόδη και την Αιμιλία Παπαδημητρίου. *Μακεδονικά*, 18(1), 295–300. <https://doi.org/10.12681/makedonika.501>

Theodore Nicca,	Medecin Ionien
Demetrius Nicca son frère,	» »
Jean Xidiatopoulo	» »
son fils Demetrius	» »

Residens à l'Île de Scopoli

Anastassi Romanza agent de ce Consulat depuis environ 25 années.

Το μεγάλο ποσοστό Έπτανησίων, Γάλλων ύπηκόων, έγκατεστημένων στη Θεσσαλονίκη στά 1810 έξηγγείται κυρίως από τή γαλλική κατοχή στά Ίόνια Νησιά από τὸ 1797 με τή συνθήκη του Campoformio ὡς τὸ 1799 καὶ ἀργότερα με τή συνθήκη του Τίλσιτ (25 Ίουνίου/7 Ίουλίου 1807). Τότε φαίνεται ὅτι ἤλθαν στη Μακεδονία καὶ εγκαταστάθηκαν στὴ Θεσσαλονίκη ὀρισμένες οἰκογένειες Έπτανησίων.

Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΔΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Στὸ βιογραφικὸ σχεδιάσμα γιὰ τὸ Συνόδη καὶ τὴν Αἰμιλία Παπαδημητρίου ποὺ δημοσιεύσαμε τὸ 1976¹, κυρίως με βάση τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ποὺ ὑπάρχουν στὸ Ἀρχεῖο τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου², ἀναφερθήκαμε καὶ σὲ μερικὰ ἐλάχιστα γνωστὰ σημεῖα τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τους, ἀλλὰ δὲν εἴχαμε ἀρκετὲς πληροφορίες γιὰ τὴ βιογραφία τοῦ λόγιου Θεσσαλονικέα καὶ τῆς συζύγου του.

Στὸ σημεῖωμα αὐτὸ δίνουμε περισσότερα στοιχεῖα με τὰ ὁποῖα συμπληρώνουμε τὸ βιογραφικὸ τους σχεδιάσμα.

α) Σ υ ν ὄ δ η ς Π α π α δ η μ η τ ρ ί ο υ (1859-1921)³.

Ὁ Συνόδης Παπαδημητρίου ἀποφοίτησε τὸ 1878 ἀπὸ τὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 1885-1886 παρακολούθησε μαθήματα στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Τυβίγγης καὶ τῆς Χαϊδελβέργης καὶ τὸ ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 1886-1887 ὑπῆρξε στὴ Στενίμαχο⁴. Τὸ 1887 πῆρε τὸ διδακτορικὸ δίπλωμα ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Erlangen⁵ τῆς Γερμανίας. Ἡ διατριβὴ του τυπώθηκε τὸν ἐπόμενο χρόνο στὴν Κωνσταντινούπολη⁶. Στις 28 Ὀκτωβρίου 1888 διορίστηκε διευθυντὴς τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς στὴν

1. Κ. Κ. Παπουλίδη, Συνόδης Παπαδημητρίου, 1859-1921. Ἐνας ἐλάχιστος γνωστὸς λόγιος ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη, «Μακεδονικά» 16 (1976) 174-204 (στὴ συνέχεια: Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου).

2. Ἀρχεῖο ΙΜΧΑ, Φ. ΣΤ 58.

3. Οἱ βιογραφικὲς καὶ ἄλλες πληροφορίες ποὺ ἀκολουθοῦν προέρχονται ἀπὸ ὑπηρεσιακὰ ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς Ρωσίας ποὺ βρήκαμε στὰ Central'ny j Gosudarstvennyj Istoričeskij Arhiv (= Κεντρικὰ Κρατικὰ Ἱστορικὰ Ἀρχεῖα) (στὴ συνέχεια CGIA) τοῦ Λένινγκραντ (Fond 733, 740 καὶ 889) καὶ ἀπὸ ἄλλες ἐρευνές μας.

4. Κ. Κ. Παπουλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 179.

5. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, ἔγγρ. 5.

6. Kritische Beiträge zu den Scholien des Euripides, Inau-

'Οδησού¹ και στις 5 Φεβρουαρίου 1892 έγινε ύφηγητής της Κλασικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της ίδιας πόλης². Στις 16 Δεκεμβρίου 1895 πήρε τη ρωσική ύπηκοότητα³. Στις 27 Μαΐου 1896 ύποστηρίξε δημόσια τη διατριβή του για τόν τίτλο του Μαγίστρου της Έλληνικής Φιλολογίας⁴, με θέμα: «'Ο Στέφανος Σαχλίκης και τό ποιήμά του "Αφήγησις παράξενος"»⁵. Στις 20 Μαρτίου 1900 διορίστηκε έκτακτος καθηγητής στην έδρα της Βυζαντινής Φιλολογίας⁶. Στις 27 Μαΐου 1906 ύποστηρίξε δημόσια τη διατριβή του για τόν τίτλο του διδάκτορα, με θέμα: «'Ο Θεόδωρος Πρόδρομος»⁷. Στις 19 'Ιανουαρίου 1909 έγινε τακτικός καθηγητής στην έδρα της Κλασικής Φιλολογίας⁸ και με την ιδιότητά του αυτή, μαθαίνουμε από τά 'Αρχεία του 'Υπουργείου Παιδείας της Ρωσίας, του άνατέθηκαν τό 1910 καθήκοντα επιβλέποντος της Γραμματείας της 'Ιστορικο-φιλολογικής Σχολής του Νεορωσικού Πανεπιστημίου της 'Οδησού και τό καλοκαίρι του 1912 άναπλήρωσε τόν κοσμητόρα της Σχολής Belinskij⁹. Τό 1919 πήρε τόν ύπατο τίτλο του άκαδημαϊκού διδασκάλου: 'Η τοπική ύπηρεσία του 'Υπουργείου Παιδείας ('Οδησός) ζήτησε την άδεια από την κεντρική ύπηρεσία του 'Υπουργείου (Πετρούπολη) νά άνακηρύξει τόν τακτικό καθηγητή Συνόδη Παπαδημητρίου σέ «διακεκριμένο καθηγητή» (Zasluzennij professor)¹⁰. Χαρακτηριστικό γεγονός της γραφειοκρατικής νοοτροπίας της εποχής είναι και ή παρακάτω σημείωση στον φάκελλό του ώς δημοσίου ύπαλλήλου: «['Ο Συνόδης Παπαδημητρίου] είναι παντρεμένος με την Αιμιλία 'Αντρέεβνα. Δέν έχει παιδιά. 'Η γυναίκα του άνήκει στό 'Ορθόδοξο δόγμα και ζει μαζί του»¹¹. Τέλος, στό βιβλιογραφικό σχεδιάσμα του Συνόδη Παπαδημητρίου¹² θά προσθέσουμε και τά παρακάτω: 1. Τό άρθρο [S.

gural dissertation der holen Philosophischen Facultät zu Erlangen vorgelegt von Synodis Paradimitrii, 'Εκδίδονται τή ύπ' αριθμόν 314 και χρονολογίαν 24 Σεβάλ 1305 [= 1887] άδεια του 'Υπουργείου της Δημοσίας 'Εκπαίδευσως, 'Εν Κωνσταντινουπόλει 1888, εκ του Πατριαρχικού Τυπογραφείου. Τό τεύχος του έργου πού βρίσκεται στή Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Erlangen έχει τά παρακάτω στοιχεία: Erlangen U. S., 1888-89, Νο 114. Εύχαριστώ από καρδιάς τόν κ. Kai Brodersen από τό Μόναχο, ό όποιος είχε την καλοσύνη νά με πληροφορήσει σχετικά με τή διατριβή του Σ. Παπαδημητρίου.

1. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 733, Opis' 15, ed. hran. 1425.
2. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 5.
3. 'Ο.π.
4. 'Ο.π.
5. 'Ο.π. Βλ. και CGIA, Λένινγκραντ, Fond 733, Opis' 151, delo 138, έγγρ. 37. Πρβλ. και Κ. Κ. Παπoυλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 195.
6. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 5.
7. 'Ο.π. Βλ. και Κ. Κ. Παπoυλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 198-199.
8. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 5. - Βλ. και Κ. Κ. Παπoυλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 184-185.
9. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 5.
10. CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 4 και 8 [Τό έγγραφο της τοπικής ύπηρεσίας του 'Υπουργείου Παιδείας έχει 'Αριθ. Πρωτ. 3837/386 από 9/2/1919 και τό έγγραφο της κεντρικής ύπηρεσίας, με καταφατική άπάντηση, έχει 'Αριθ. Πρωτ. 265 από 28/3/1919, όπου ό Συνόδης Παπαδημητρίου άναγνωρίζεται «διακεκριμένος καθηγητής» από τις 5/2/1919].
11. «...Zenat' na Emilii Andreevne Detei ne imeet'. Žena veroisповedanija Pravoslavnago i nahoditsja pri nem» (CGIA, Λένινγκραντ, Fond 740, Opis' 19, delo 11, έγγρ. 5).
12. Κ. Κ. Παπoυλίδη, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 193 κ.έ. Εύχαριστώ από καρδιάς

D. Papadimitriju, Mestopoloženie drevnej Odessy (= Ἡ τοποθεσία τῆς ἀρχαίας Ὀδησσοῦ), «Zapiski Imp. Odesskogo Obščestva Istorii i Drevnostej» (= Ἐπετηρίς τοῦ Συλλόγου Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιότητος τῆς Ὀδησσοῦ), 30 (1912) 389-395¹, καὶ 2. Τῆ βιβλιοκρισία [S. D.

Εἰκ. 1. Ὁ Σύνδῃς καὶ ἡ Αἰμιλία Παπαδημητρίου στὴν εἴσοδο τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς στὴν Κωνσταντινούπολι τὸ 1893. Φωτογραφία τοῦ Ρωμύλου Σπαθάρη

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Κασιάνη Ἐλευθ. Θ., Ἀνδρέας Σπαθάρης, ὁ Φαναριώτης διδάσκαλος τοῦ Γένους καὶ ποιητής, 1837-1901, Ἀθήνα 1976, σ. 22).

τὸν φοιτητὴ F. B. Poljakov γιὰ τὴ βοήθειά του. Ὁ κ. F. B. Poljakov προσφέρθηκε νὰ ἐρευνησεὶ γιὰ λογαριασμό μου παλιὰς ρωσικὲς ἐκδόσεις στὴ Μόσχα.

1. Ἡ Ἐπετηρίδα ἐκδόθηκε μὲ τὸν τίτλο: «Προπεμπτήρια: Sbornik statej, isdannyh Imperatorskim Odesskim Obščestvom Istorii i Drevnostej v čest početnogo člana E. R. fon

Paradimitriou (σέ συνεργασία με τον P. V. Varneke και τον M. T. Poprusenko), «Otsyn o sočinenii S. P. Šestakova: «Očerki po Istorii Hersonesa v. VI-X vv. po. R. Hr.» (= Κριτική στο έργο του S. P. Šestakov: Δοκίμιο Ιστορίας της Χερσονήσου των 6 με 10 αι. μ.Χ.), «Zapiski Imp. Odeskogo Obščestva Istorii i Drevnostej» (= Έπετηρίς του Συλλόγου Ιστορίας και Αρχαιότητας της Όδησσοῦ), 31 (1913) 131-135.

β) Αιμιλία χήρα Συνόδη Παπαδημητρίου (1863-1953).

Ἡ Αιμιλία χήρα Συνόδη Παπαδημητρίου ἦταν θυγατέρα τοῦ Ἀνδρέα Σπαθάρη¹ καὶ τῆς Φωτεινῆς Χουρμούζη. Γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1863. Σπούδασε στὸ Παρθενωγαγεῖο «Παλᾶς» τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἶχε Γερμανίδα παιδαγωγό.

Ἀπὸ τὸν πατέρα της κληρονόμησε τὴν ἀγάπη στὴν ποίηση². Ἀργότερα στὴν Ὁδησοῦ φοίτησε στὸ Ὡδεῖο τῆς πόλης. Ὁ πατέρας της ἀγωνίστηκε γιὰ τὴν ἐπάνοδο τοῦ Ἰωακείμ Γ' στὸν Πατριαρχικό Θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1901³. Ἦταν λοιπὸν «Ἰωακειμικός» ὁ Ἀνδρέας Σπαθάρης καὶ ἦταν φυσικὸ νὰ κάνει γαμπρὸ ἕναν ἄλλο «Ἰωακειμικό» τὸ Συνόδη Παπαδημητρίου, ποῦ τόσο εὐεργετήθηκε ἀπὸ τὸ μεγάλο Ἰωακείμ⁴. Ὁ Συνόδης καὶ ἡ Αιμιλία παντρεύτηκαν τὸ 1889⁵. Ἡ Αιμιλία ἦταν γνωστὴ στὴν κοινωμία τῆς Ὁδησσοῦ ἀπὸ πολλὰς συναυλίας ποῦ ἔδωσε γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς. Γνώριζε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ ρωσικὴ, τὴ γαλλικὴ καὶ τὴ γερμανικὴ γλῶσσα. Σ' ὅλη της τὴ ζωὴ ἀσχολήθηκε μετὰ τὴ μουσικὴ καὶ τὴν ποίηση. Μετάφρασε στὰ ἑλληνικὰ ποιητικὰ ἔργα τῶν Goethe, Heine, Πούσκιν, Λέρμοντωφ κ.ἄ. μελοποιημένα ἀπὸ τοὺς Schubert, Schuman, Chopin, Beethoven, Mendelson καὶ δημοσίευσε διηγήματα καὶ ποιήματα στὸν «Κόσμος» τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τὸ ψευδώνυμο «Ἐνδημος», καὶ στὸ «Νουμά» τῶν Ἀθηνῶν, μετὰ τὸ ψευδώνυμο «Ρήγα Λεγαντή»⁶. Ὅταν τὸ ζεῦγος Παπαδημητρίου ἐγκαταστάθηκε τὸ 1919 στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ὁ Συνόδης πέθανε τὸ 1921, ἡ Αιμιλία δίδαξε τὸ μάθημα τῆς ὀδικῆς στὸ Ἰωακείμιο Παρθενωγαγεῖο ἀπὸ τὸ 1919 μέχρι τὸ 1926. Ἀπὸ τὸ 1926

Šterna» (= Προπεπτῆρια: Συλλογὴ ἄρθρων, ποῦ ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὴν Αὐτοκρατορικὴ Ἐταιρεία Ἱστορίας καὶ Αρχαιότητος τῆς Ὁδησσοῦ, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐπίτιμου μέλους E.R. von Stern), Ὁδησοῦς 1912, σσ. XXIV+413.

1. Ὁ Ἀνδρέας Σπαθάρης (πρβλ. καὶ Κ. Κ. Παπιοῦλιδης, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 180-181) ἦταν καθηγητὴς στὴν Κωνσταντινούπολη. Γεννήθηκε στὴ Χάλκη τὸ 1837. Σπούδασε στὴν Ἑλληνομπορικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ μετεκπαιδεύτηκε στὸ Βερολίνο. Ἀπὸ τὸ 1859 καὶ ὕστερα δίδαξε σ' ὅλα σχεδὸν τὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ 1876 καὶ 1893 ἐξελέγη Ἐθνικὸς σύμβουλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Παντρεύτηκε τὴ Φωτεινὴ Χουρμούζη καὶ ἀπέκτησε τέσσερις γιους καὶ μιὰ θυγατέρα. Σ' ὅλα τὰ παιδιά του ἔδωσε ὀνόματα τῆς ἀρχαιότητος: Ἰούλιος, Ρωμύλος, Κορνήλιος, Αὐρήλιος καὶ Αιμιλία.

2. Γιὰ τὴν ποιητικὴ δημιουργία τοῦ Ἀνδρέα Σπαθάρη βλ. τὴ μελέτη τοῦ Κασσιάνη Ἐλευθ. Θ., Ἀνδρέας Σπαθάρης ὁ Φαναριώτης διδασκαλὸς καὶ ποιητὴς, 1837-1901, Ἀθήνα 1976.

3. Ὁ.π., σ. 28.

4. Βλ. Κ. Κ. Παπιοῦλιδης, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 177-178.

5. Ὁ.π., σ. 180.

6. Τὴν πληροφορία ὀφείλω σὲ γράμμα τῆς κ. Λουκίας Σπαθάρη ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μετὰ ἡμερομ. 13 Δεκεμβρίου 1956 στὸν ἀείμνηστο Γ. Μαμέλη, Ἐπίτιμο Γενικὸ Ἐπιθεωρητὴ Μέσης Ἐκπαίδευσως. Πρβλ. καὶ Κ. Κ. Παπιοῦλιδης, Σ. Παπαδημητρίου, σ. 181.

μέχρι τὸ 1939 δίδαξε τὸ μάθημα τῆς ὀδικῆς στὸ Γυμνάσιο τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως¹. Πέθανε στὴν Ἀθήνα τὸν Ἰούλιο τοῦ 1953, σὲ ἡλικία 90 ἐτῶν².

Στὰ γηρατεία της, μόνη στὴν Ἀθήνα, ἡ Αἰμιλία Παπαδημητρίου, κάπου στὴν ὁδὸ Ἀντιοχείας καὶ μετὰ στὴν ὁδὸ Μιχαὴλ Βόδα, ἔγραφε ἢ ἴδια καὶ μετάφραζε στὰ ἑλληνικὰ διάφορα ποιήματα. Οἱ βιοτικὲς ἀνάγκες, ἡ νοσταλγία τοῦ παρελθόντος καὶ ἡ καλλιτε-

Εἰκ. 2. Ἡ Αἰμιλία χήρα Συνόδη Παπαδημητρίου σὲ ἡλικία 88 ἐτῶν

(Ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τμ. IV, Ἀριθ. Α/22428/1951)

χνική της φλέβα ἄφησαν μερικὰ σημειώματά της, τὰ ὁποῖα ἔθεσε στὴ διάθεσή μου, ὅπως ἀνάφερα παραπάνω, ὁ ἀείμνηστος Γ. Μαιέλης. Ἐς δοῦμε μερικὰ χαρακτηριστικὰ δείγματα:

Μιά εἰκόνα τῆς ζωῆς της μᾶς δίνει στὸ παρακάτω σημεῖωμά της:

1. Πρβλ. καὶ Κ. Κ. Παπουλίδης, Σ. Παπαδημητρίου, σσ. 192-193.

2. Ὁ.π., σ. 193.

*Κι' ἐγὼ πὸν ἤμοννα τ' ἀηδόνι
κάθομαι κουφή και μόνη
ὡς τοῦ Βόδα τοῦ Μιχάλη
κάποιο στίτι πὸναι χάλι...*

Ἄς δοῦμε ἓνα ποίημα τοῦ Πούσκιν μεταφρασμένο στὰ ἑλληνικά ἀπὸ τὴν Αἰμιλία Παπαδημητρίου:

Πανέμορφη μὴν τραγουδᾷς

*Πανέμορφη μὴν τραγουδᾷς
ἀνατολίτικα τραγοῦδια,
γιατὶ θυμίζον μακρονές
ἀχρογιαλιές και τὰ λουλούδια.*

*Ὁμιέ! ξυπνᾷς βαθειά στὸ νοῦ
μὲ τὰ τραγοῦδια σου τὰ λαῦρα,
βονὰ και φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
και κάποιας κόρης μαῦρα μάτια.*

*Τὰ αἰθέρια πέπλα πὸν φορᾷς
μοῦ κρῖβον τὴν ἄχρη σκιά της,
μὰ τραγουδᾷς και φλογερὴ
φεγγροβολεὶ πάλ' ἢ ματιά της.*

*Πανέμορφη μὴν τραγουδᾷς
ἀνατολίτικα τραγοῦδια,
γιατὶ θυμίζον μακρονές
ἀχρογιαλιές και τὰ λουλούδια.*

Τέλος, εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ παρακάτω δίστιχό της πὸν γράφτηκε τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1948, ὅταν ἦταν 85 ἐτῶν:

*Κι' ἂν γράφω και καμμιά φορὰ δυὸ εἶθυμα λογάκια
εἶναι πὸν κρῖβον πιὸ βαθειά τὰ τόσα μου φαρμάκια.*

Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΔΙΑΝΗΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ (ΕΝΘΥΜΗΣΙΣ)
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1759

Εἰς τὸ τέλος τῆς χειρογράφου ἀκολουθίας τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἱερουσαλὴμ και τῶν τέκνων αὐτῆς Σεκένδου, Σεκενδίνου και Κεγούρου, τῆς ἀποκειμένης εἰς τὸ Τμήμα Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης (ΕΒΕ, Suppl. 2743, χρονολ. 1759, φ. 84^ν) ὑπάρχει σημεῖωμά τι, τὸ ὁποῖον ἐγράφη ὑπὸ ἀγνώστου και ἀναφέρεται εἰς τὸν κατὰ τὸ ἔτος 1759 ἐπισημβάντα εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ἰσχυρὸν σεισμόν (εἰκ. 1). Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν λόγῳ